

1. Zmiany na mapie politycznej

3. Integracja i dezintegracja na świecie

Nowe oblicze Europy

- Większość **granic w Europie** ustalono po II wojnie światowej.
- Wtedy też podzielono Europę na dwa bloki:
 - **blok wschodni**, pozostający pod wpływem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR),
 - zaliczono do niego kraje wyzwolone przez Armię Czerwoną.
 - **blok zachodni** tworzyły państwa oswobodzone przez aliantów.
- Był to dość sztuczny podział, nie uwzględniający woli mieszkańców wielu państw bloku wschodniego, np. Polaków.
 - W tym okresie panował niedemokratyczny i utopijny system władzy z brakiem wolności obywatelskich i wyraźną dominacją własności państwowej nad prywatną.

Nowe oblicze Europy

- **Upadek komunizmu** oraz proces demokratyzacji trwający na przełomie lat 80. i 90. XX w. spowodowały, że układ ten stał się nieaktualny.
- W 1989 r. w wyniku zachodzących przemian ustrojowych, w Polsce odbyły się częściowo demokratyczne wybory,
 - pierwsze wśród państw bloku wschodniego.

Obrady Okrągłego Stołu. Pałac Namiestnikowski w Warszawie,
5 kwietnia 1989 r.

Zmiany mapy politycznej Europy po 1989 r.

- Obrady Okrągłego Stołu i upadek komunizmu w Polsce uruchomiły proces wielu zmian na mapie Europy:
 - **3 października 1990 r.** – po upadku muru berlińskiego (1989 r.) **zjednoczyły się Niemcy** – RFN przyłączyła NRD;
 - **1991 r.** – **rozpada się Związek Radziecki** (nastąpiła **dezintegracja**), z którego wyłaniają się: Estonia, Łotwa, Litwa, Białoruś, Ukraina, Mołdawia i państwa azjatyckie (łącznie powstało 15 niepodległych państw);
 - **1 stycznia 1993 r.** – **podział (dezintegracja) Czechosłowacji** na Czechy i Słowację.

Zmiany mapy politycznej Europy po 1989 r. – dezintegracja b. Jugosławii

- Znaczące zmiany zaszły także w latach 90. XX wieku na Półwyspie Bałkańskim – nastąpił rozpad Jugosławii:
 - **1991 r.** – po wojnie serbsko-chorwackiej następuje proces **rozpadu b. Jugosławii** – od Jugosławii odłączają się **Słowenia** i **Chorwacja**;
 - **1992 r.** – w wyniku działań wojennych i interwencji USA następuje odłączenie od Jugosławii **Bośni i Hercegowiny** (powstało państwo wielonarodowe; w latach 1993-1995 trwała tu wojna domowa, w trakcie której dopuszczano się ludobójstwa) oraz **Macedonii**;
 - **1992 r.** – **Serbia** i **Czarnogóra** tworzą **Federalną Republikę Jugosławii** (państwa oddzieliły się w wyniku referendum w 2006 r.);
 - **17 lutego 2008** – Kosowo jednostronnie ogłosiło swoją niepodległość, nazywając się **Republiką Kosowa** i uznaną przez kilkadziesiąt państw świata, w tym Polskę (do września 2011 r. uznały 82 kraje),
 - wiele państw (np. Rosja) uznaje Kosowo za integralną część Serbii,
 - zmiana statusu politycznego Kosowa jest dla nich nie do przyjęcia (niezgodna z Kartą ONZ) i stałaby się zarzewiem nowego międzynarodowego konfliktu na Bałkanach.

Obecny wygląd mapy politycznej Europy

- Kolejną, choć nieuznaną zmianą przez zdecydowaną większość państw świata była bezprawna **aneksja Krymu (1)** (należącego do Ukrainy) przez Rosję.
- Do chwili obecnej Krym pozostaje pod kontrolą Rosji i raczej nie zanoszą się zmiany na zmianę tego stanu.
- Mimo wszystko wielu autorów map, w tym i ja nie uznają tej zmiany i jej nie nanoszą w geście protestu.
- W lutym 2022 roku wybuchła wojna – Rosjanie wtargnęli w głąb Ukrainy, łamiąc wszelkie prawa – tym samym przywódca Rosji – Putin stał się największym zbrodniarzem XXI wieku (moje określenie to **Putin – Hitler XXI wieku** – to smutne lecz prawdziwe – żal mi Rosjan, że mają takiego przywódcę).
- Ostatnią, choć mało znaczącą dla przebiegu granic zmianą nastąpiła w przypadku Macedonii, która zmieniła nazwę na **Macedonię Północną (2)**.

Obszary sporów w Europie

- Aspiracje niepodległościowe zgłaszają narody zamieszkujące następujące tereny w Europie:
 - **Irlandia Północna (1)** – dążenie do oderwania się od Wielkiej Brytanii i połączenia z Irlandią;
 - **Szkocja (2)** – po decyzji wystąpienia Wielkiej Brytanii z UE z marca 2017 r., po raz kolejny przegłosowała ogłoszenie referendum w sprawie odłączania od niej;
 - **Kraj Basków w Baskonii (Hiszpania) (3)** – Baskowie (mieszkający w Hiszpanii i Francji) starają się odłączyć od Hiszpanii Baskonię i utworzyć własne państwo;
 - podobne aspiracje wyrażają **Katalończycy** dążący do uzyskania niepodległości przez **Katalonię (4)**;
 - W ostatnich latach występowały tu liczne protesty, tłumione przez rząd hiszpański.
 - **północne Włochy (5)** – czynione są próby odłączenia najbogatszej, północnej części Włoch, Niziny Padańskiej i utworzenia odrębnego państwa **Padanii**;
 - **Naddniestrze (6)** – od 1990 r. niepodległy Autonomiczny Region Mołdawii, nieuznawany przez żadne z państw ONZ;
 - nieprzestrzegane są w nim prawa człowieka.

Współpraca międzynarodowa

- Państwa współpracowały ze sobą już od czasów starożytności.
- Celem podejmowanych wspólnie działań było przede wszystkim osiągnięcie różnorodnych korzyści, głównie politycznych i gospodarczych.
- Wraz z rozwojem cywilizacyjnym współpraca międzynarodowa zaczęła obejmować coraz więcej obszarów ludzkiej aktywności.
- Obecnie trudno wskazać kraj, który nie należy do żadnej z organizacji międzynarodowych.

Jakie są cele integracji

- Postępujący proces globalizacji powoduje, że sieć wzajemnych powiązań i zależności łączy coraz więcej krajów.
- Współczesna **integracja międzynarodowa** dokonuje się na trzech głównych **poziomach**:
 - **gospodarczej**,
 - **politycznej**,
 - **militarnej**.
- Przejawem integracji jest także działalność międzynarodowych organizacji pozarządowych, takich jak:
 - Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża,
 - Amnesty International,
 - Greenpeace,
 - WWF.
- Prowadzą one zazwyczaj działalność:
 - humanitarną,
 - społeczną,
 - ekologiczną,
 - kulturalną.

Cele integracji: *płaszczyzna polityczna*

- Procesy integracyjne mające podłoże polityczne polegają przede wszystkim na prowadzeniu **wspólnej polityki wobec innych krajów**:
 - wspólne działania wobec innych państw i organizacji;
 - wspólne rozwiązywanie politycznych problemów w skali regionalnej lub globalnej;
 - integrowanie się narodów.

Cele integracji: płaszczyzna gospodarcza

- Głównym celem **współpracy gospodarczej** jest:
 - ułatwienie w handlu międzynarodowym;
 - poszerzenie rynków zbytu;
 - swobodny przepływ kapitału;
 - dostęp do technologii i zasobów;
 - kooperacja.

Cele integracji: płaszczyzna militarna

- Głównym celem **współpracy militarnej** jest:
 - zapewnianie bezpieczeństwa krajom członkowskim;
 - zapobieganie konfliktom przez działania prewencyjne;
 - akcje rozjemcze i misje pokojowe.

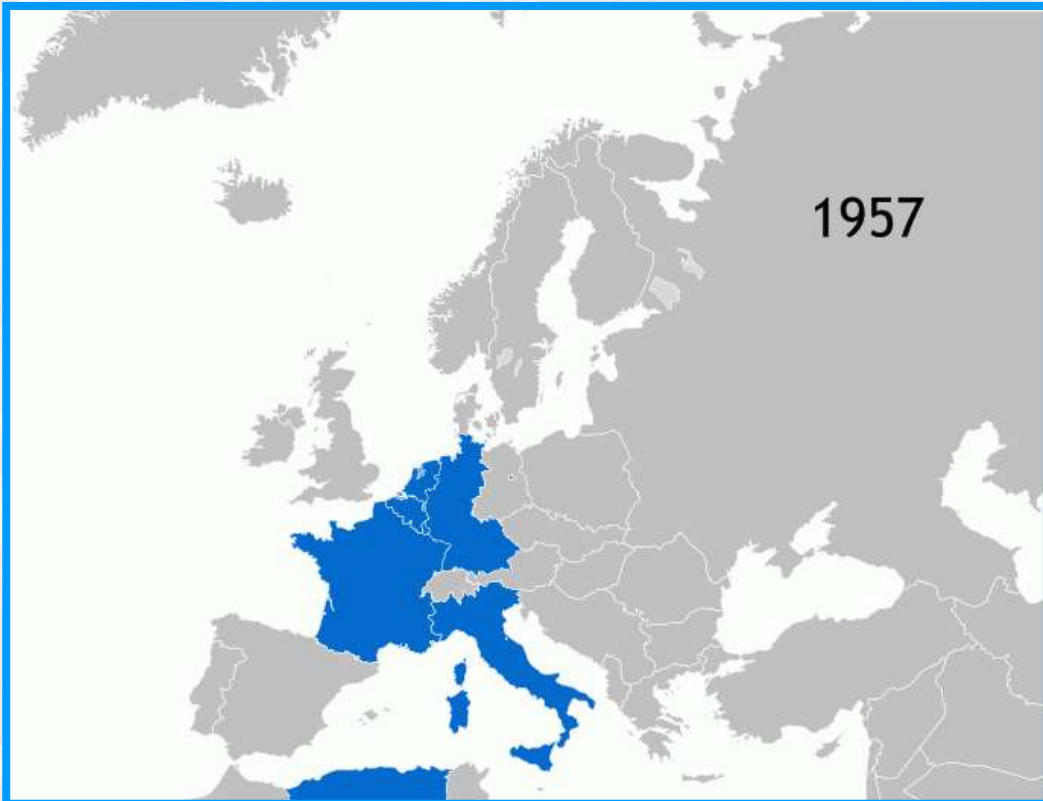

Wybrane organizacje międzynarodowe

Unia Europejska (UE)

- **Unia Europejska** – organizacja powstała w 1993 r. na mocy traktatu z Maastricht o charakterze społeczno-polityczno-gospodarczym, a jej głównym celem jest współpraca gospodarcza i społeczna.
- Funkcjonowanie UE opiera się na trzech filarach:
 - wspólnej polityce gospodarczej i społecznej,
 - wspólnej polityce zagranicznej i wspólnym bezpieczeństwie,
 - wspólnej polityce w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości.

Unia Europejska

- UE tworzy 27 państw europejskich, w tym Polska (w 2020 roku UE opuściła Wielka Brytania).
- Najsilniejszym krajem UE są Niemcy.
- Duże znaczenie odgrywają także:
 - Francja,
 - Włochy,
 - Hiszpania,
 - i Polska.

Przyczyny integracji europejskiej

- **W Europie po II wojnie światowej idee integracyjne znacznie się ożywiły.**
- **Do przyczyn zintensyfikowania wysiłków zjednoczeniowych zaliczały się takie czynniki, jak:**
 - **nawiązanie współpracy między państwami europejskimi, co było warunkiem udzielenia pomocy finansowej przez Stany Zjednoczone w ramach planu Marshalla;**
 - **obawa przed wybuchem w przyszłości wojny między państwami Europy,**
 - **uznano, że jedynie integracja gospodarczo-polityczna może zapobiec zbrojnym konfliktom;**
 - **chęć szybszego zwalczenia głodu oraz restrukturyzacji gospodarek zrujnowanych przez wojnę, co było możliwe dzięki działaniom integracyjnym;**
 - **dążenie państw europejskich do odzyskania dawnej pozycji na świecie, którą utraciły w wyniku II wojny światowej.**

George Marshall, sekretarz stanu Stanów Zjednoczonych – twórca Planu Marshalla.

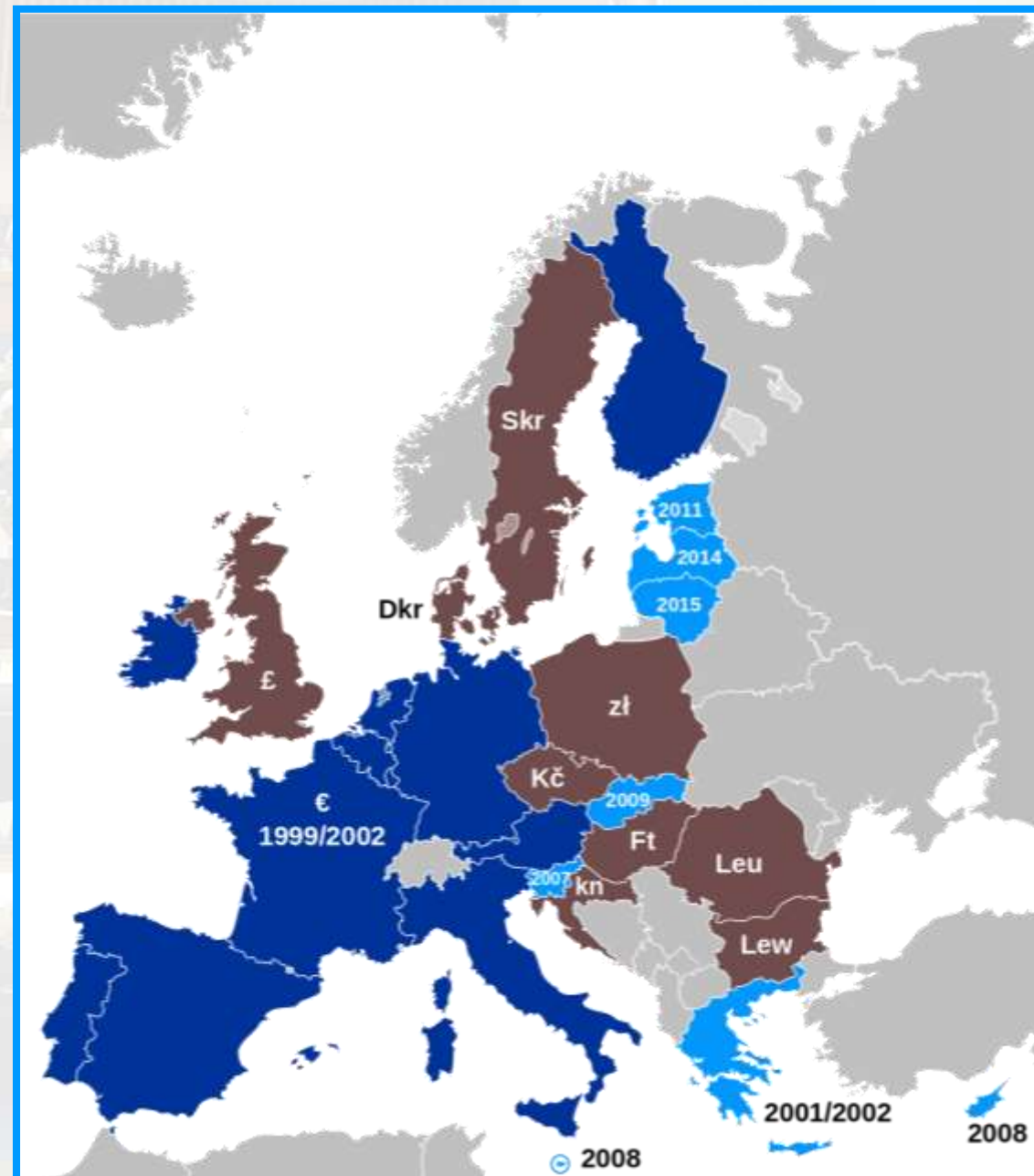
Plan Marshalla – plan Stanów Zjednoczonych mający służyć odbudowie gospodarek krajów Europy Zachodniej po II wojnie światowej, obejmujący pomoc w postaci surowców mineralnych, produktów żywnościowych, kredytów i dóbr inwestycyjnych.

Gen. George’a Marshalla przemawiając 5 czerwca 1947 na Uniwersytecie Harvarda, przedstawił deklarację pomocy gospodarczej dla krajów Europy, określając jej charakter i warunki otrzymania.

Wybrane obszary działalności Unii Europejskiej

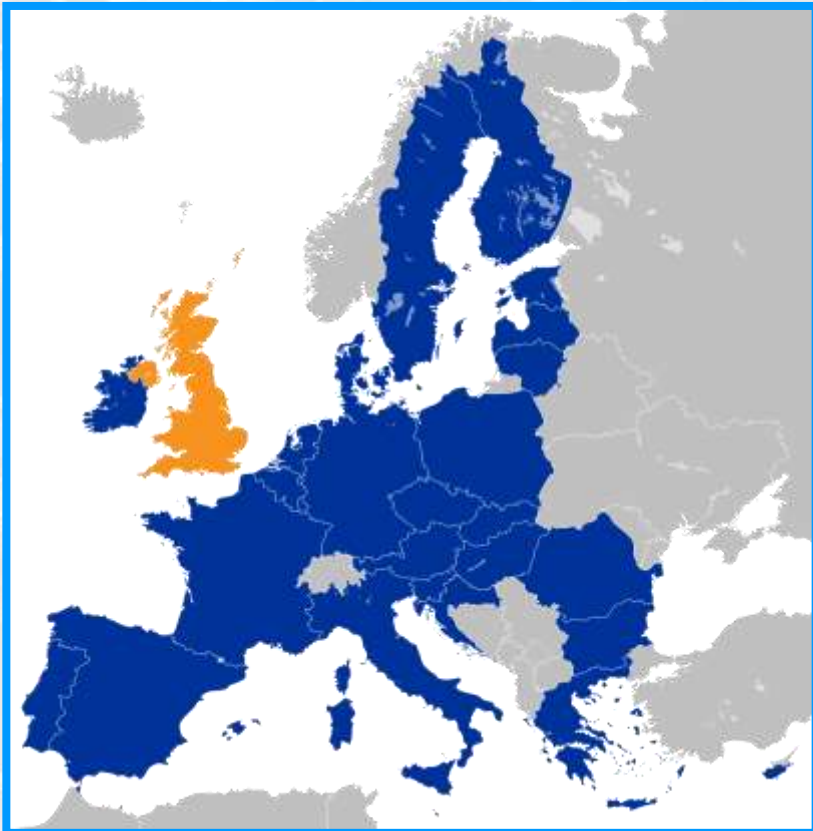
WSPÓLNA WALUTA – EURO

- Wprowadzenie od 1 stycznia 1999 r. wspólnej waluty – **euro** – można uznać za wydarzenie ubiegłego stulecia.
- Stosowanie euro w formie gotówki rozpoczęło się 1 stycznia 2002 r.
- Obecnie euro jest pieniądzem obiegowym w 20 krajach wspólnoty: **Austria, Belgia, Cypr, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Włochy, Słowacja, Słowenia** oraz **Chorwacja** (od 1 stycznia 2023 r.).
- Euro powszechnie używane jest też w państwach nie należących do UE: **Andorze, Monako, San Marino, Watykanie, Czarnogórze i Kosowie**.

Brexit

- W czerwcu 2016 roku mieszkańcy Wielkiej Brytanii w referendum opowiedzieli się za wystąpieniem tego kraju z członkostwa w Unii Europejskiej (formalnie wyjście nastąpiło w 2020 roku).
- Za wyjściem opowiedziało się 51,89% mieszkańców Wielkiej Brytanii.
- Jest to pierwszy, jak dotąd jedyny przykład państwa, które się zdecydowało na wyjście z UE.
 - Za wyjściem byli przede wszystkim Anglicy (częściowo także Walijczycy).
 - Przeciw głosowali mieszkańcy Szkocji (największa przewaga przeciwników Brexitu) i Irlandii Północnej.

Skutki integracji europejskiej: wspólna gospodarka i waluta

Pozytywne skutki integracji europejskiej

- wzrost produkcji rolnej i dochodów rolników w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR)
- ułatwienie rozliczeń między przedsiębiorcami oraz wyjazdów zagranicznych dzięki wprowadzeniu wspólnej waluty (euro)
- atrakcyjność jednolitego wewnętrznego rynku UE dla inwestorów spoza Europy

Negatywne skutki integracji europejskiej

- wysokie koszty związane z prowadzeniem wspólnej polityki rolnej
- limitowanie produkcji rolnej (np. kwoty mleczne)
- nadprodukcja rolnicza i marnotrawienie żywności
- dopłaty do produkcji rolnej w krajach Unii powodują, że towary z innych regionów świata są droższe
- ogromne koszty związane ze wsparciem innych państw (np. Grecji) ponoszone przez obywateli innych krajów UE

Wydatki budżetu UE

~40 proc. środków budżet UE wydaje na Wspólną Politykę Rolną.

1 bilion 82 mld i 555 milionów euro

(w cenach bieżących), czyli ok. 1 proc. Dochodu Narodowego Brutto
– to zobowiązania budżetu UE na lata 2014-2020.

Skutki integracji europejskiej: swobodny przepływ osób

Pozytywne skutki integracji europejskiej

- ➡ brak formalności przy przekraczaniu granic
- ➡ możliwość zatrudnienia w krajach Wspólnoty (zmniejszenie poziomu bezrobocia w niektórych regionach)

Jedno z przejść granicznych w UE.

Negatywne skutki integracji europejskiej

- ➡ utrudniona walka z przestępczością i nielegalną imigracją do krajów Unii (na skutek otwarcia granic)
- ➡ nadmierna emigracja z terenów peryferyjnych (wyludnianie się niektórych regionów)

Masowa emigracja zarobkowa z krajów Europy Środkowo-Wschodniej spowodowała starzenie się i wyludnianie wielu wsi w tym regionie.

Skutki integracji europejskiej: swobodny przepływ towarów i usług

Pozytywne skutki integracji europejskiej

- dostęp do unijnego rynku zbytu
- bezcłowy obrót towarami i usługami
- ochrona przedsiębiorców z UE przed konkurencją poprzez cła nakładane na towary spoza Unii

Fabryka LG w Kobierzycach w Polsce. Jednolity rynek UE jest atrakcyjny m.in. dla koncernów samochodowych z Azji, głównie Japonii i Korei Południowej, które chętnie otwierają zakłady w krajach europejskich.

Negatywne skutki integracji europejskiej

- ograniczony dostęp do towarów spoza Unii (wysokie cła powodują, że towary te są drogie)
- konieczność konkurowania małych firm z krajów słabiej rozwiniętych (np. Słowacji) z przedsiębiorstwami, które od dawna funkcjonują na rynku światowym

Przyczyną “wojny bananowej” konfliktu między producentami bananów z krajów Ameryki Łacińskiej a Komisją Europejską były wysokie cła na towary. Spowodowały one, że import bananów do Europy z tego regionu stał się nieopłacalny.

Skutki integracji europejskiej: wspólna polityka strukturalna

Pozytywne skutki integracji europejskiej

- ➡ inwestycje unijne na obszarach słabiej rozwiniętych (np. środki na rozwój infrastruktury)

Wiele lokalnych inwestycji, zwłaszcza w biedniejszych regionach Unii, finansuje się z funduszy strukturalnych Wspólnoty.

Negatywne skutki integracji europejskiej

- ➡ zobowiązanie regionów wysoko rozwiniętych do przekazywania części dochodów regionom słabo rozwiniętym

Skutki integracji europejskiej: polityka zagraniczna i bezpieczeństwo

Pozytywne skutki integracji europejskiej

- ➔ ułatwienie negocjacji z krajami spoza Unii
- ➔ możliwość odwołania się od decyzji sądów krajowych do sądów unijnych
- ➔ skuteczniejsza walka z przestępczością dzięki wymianie informacji w ramach Europejskiego Urzędu Policji (Europolu)

Do głównych zadań Europolu (Europejskiego Urzędu Policji) należy zapobieganie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej o zasięgu międzynarodowym.

Negatywne skutki integracji europejskiej

- ➔ forsowanie rozwiązań korzystnych dla najsilniejszych członków UE kosztem krajów słabszych

Angela Merkel mająca prawdopodobnie najważniejszy głos w Unii Europejskiej.

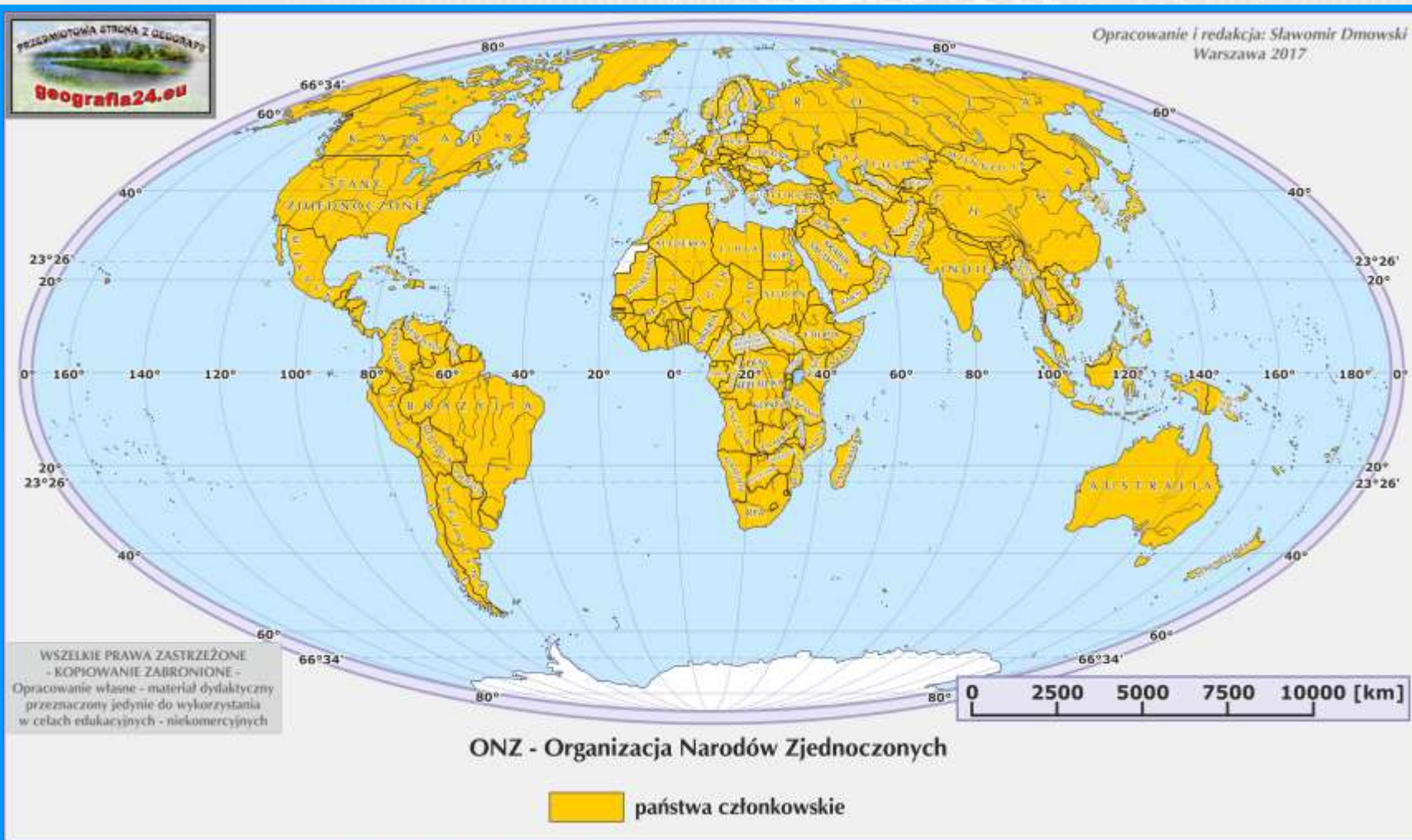
Przyszłość Unii Europejskiej

- Jaka będzie w przyszłości Unia Europejska?
 - Pytanie takie coraz częściej jest stawiane, szczególnie po Brexicie oraz pandemii koronawirusa na świecie.
 - Odpowiedź jest niestety bardzo trudna, ponieważ jest zbyt wiele niewiadomych oraz świat ciągle się zmienia.

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ)

- **Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ; ang. United Nations (UN))** to największa i jedna z najważniejszych organizacji międzynarodowych na świecie, skupiającą obecnie aż **193 kraje świata**.
- Decyzję o jej utworzeniu podjęło w 1945 r. w San Francisco 51 państw założycielskich, w tym Polska.
- Główną siedzibą ONZ został Nowy Jork (dodatkowe znajdują się w Genewie, Wiedniu i Nairobi).

Główna siedziba ONZ znajduje się w Nowym Jorku. To tam prowadzone są obrady najważniejszych instytucji tej organizacji, m.in. Zgromadzenia Ogólnego i Rady Bezpieczeństwa. W budynku tym swój urząd sprawuje również sekretarz generalny ONZ.

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ)

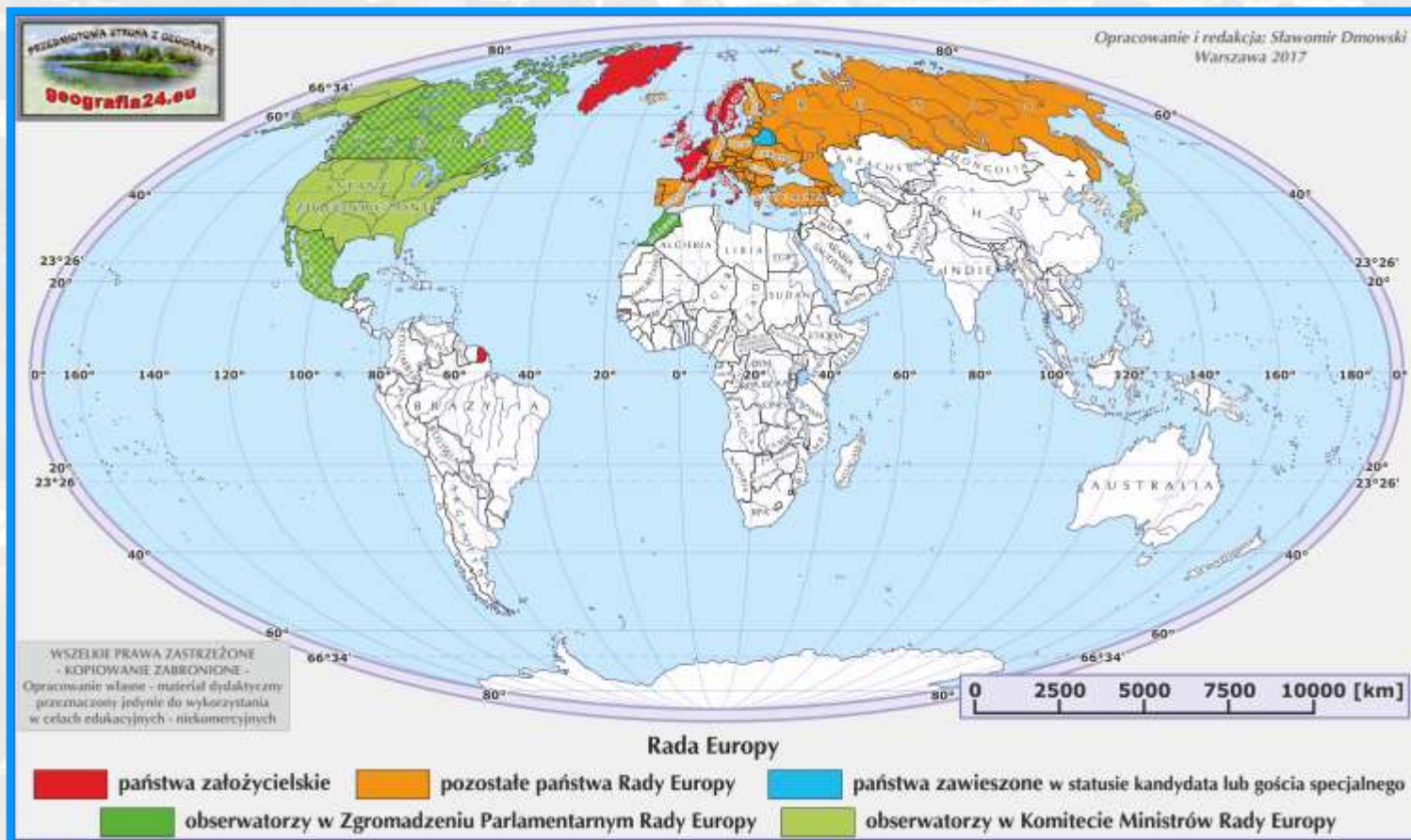
- **Do najważniejszych celów ONZ należą:**
 - **zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa na świecie,**
 - **tłumienie wojen i innych naruszeń prawa poprzez:**
 - **misje pokojowe i bezpośrednie akcje zbrojne,**
 - **poszanowanie praw i godności człowieka,**
 - **współpraca między narodami,**
 - **walka z ubóstwem.**
- **W ramach ONZ funkcjonuje szereg wyspecjalizowanych organizacji i funduszy mających istotny wpływ na pokojową współpracę krajów świata.**
 - **Są to m.in.:**
 - **WHO,**
 - **FAO,**
 - **UNESCO,**
 - **UNICEF,**
 - **IMF (Międzynarodowy Fundusz Walutowy),**
 - **Bank Światowy.**

António Guterres – obecny sekretarz generalny ONZ. Kieruje on pracami Sekretariatu ONZ (wybierany jest na pięcioletnią kadencję przez Zgromadzenie Ogólne na wniosek Rady Bezpieczeństwa).

Rada Europy

- **Rada Europy** została powołana w 1949 r. w Londynie przez przedstawicieli 10 państw zachodnioeuropejskich (W. Brytanii, Francji, Belgii, Holandii, Luksemburga, Irlandii, Danii, Norwegii, Szwecji i Włoch) **w celu obrony praw człowieka**.
- W kolejnych latach do organizacji przystąpiła większość państw Europy Zachodniej.
 - Po 1989 r. do Rady przystąpiły państwa Europy Środkowo-Wschodniej.
 - Obecnie należą wszystkie państwa Europy prócz Białorusi i Watykanu (łącznie **47 państw**).

Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO)

- **NATO** jest organizacją powstałą w 1949 r. o **charakterze polityczno-militarnym**.
 - Główną przyczyną jego utworzenia była obawa państw Europy Zachodniej przed agresją ze strony ZSRR.
 - Układ powstał na mocy Traktatu Północnoatlantyckiego w 1949 r. w Waszyngtonie.
 - Podpisał go przez 10 państw Europy Zachodniej, Kanadę i USA (czyli łącznie 12 państw).
 - Pierwotnie siedziba NATO była w Paryżu, jednak po wycofaniu się Francji w 1967 r. przeniesiono ją do Brukseli.

Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO)

➤ NATO obecnie liczy **30 członków** – po 1989 r. nastąpiło najważniejsze rozszerzenie NATO na wschód:

➤ w 1999 r.:

- Polska,
- Czechy,
- Węgry;

➤ w 2004 r.:

- Bułgaria,
- Rumunia,
- Słowacja,
- Słowenia,
- kraje bałtyckie:
 - Litwa,
 - Łotwa,
 - Estonia;

➤ w 2009 r.:

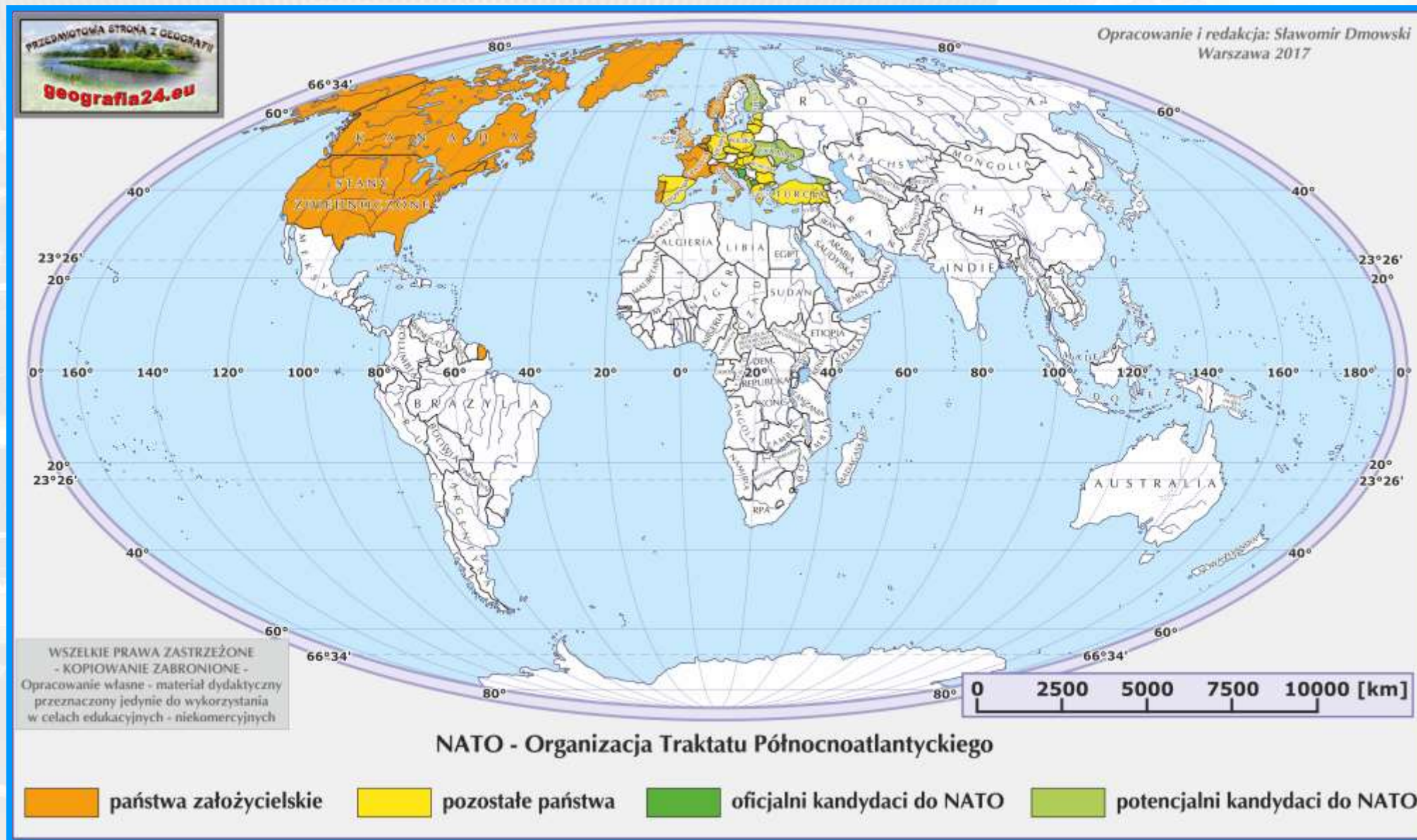
- Albania,
- Chorwacja;

➤ w 2017 r.:

- Czarnogóra;

➤ w 2020 r.:

- Macedonia Płn.

Północnoamerykański Układ Wolnego Handlu (NAFTA)

- **NAFTA** – jest organizacją powstałą w 1994 r. o charakterze gospodarczym.
- Jego głównym celem jest budowanie współpracy opartej na rozszerzaniu zasad wspólnego rynku na obszarze krajów członkowskich.
- Układ ten tworzą **trzy państwa** w ramach których powstała strefa wolnego handlu:
 - **Kanada, Meksyk, Stany Zjednoczone.**
- Kraje te zniosły stawki celne w handlu wzajemnym, zachowując jednak autonomiczne stawki celne w handlu z krajami trzecimi.

Wspólny Rynek Południa (Mercosur)

- **Mercosur** – powstała w 1991 r. organizacja o charakterze gospodarczym;
 - głównym założeniem jest wzmocnienie współpracy gospodarczej i zniesienie barier handlowych w krajach Ameryki Południowej
 - W skład organizacji wchodzi 5 państw Ameryki Południowej:
 - **Argentyna, Brazylia, Paragwaj, Urugwaj, Wenezuela** (zawieszona od 1.12.2016 r.),
 - w 2012 r. akcesję rozpoczęła **Boliwia** (wstąpiła w lipcu 2015 roku).
 - Prócz państw członkowskich ze strefy korzystają państwa stowarzyszone:
 - **Chile, Peru, Ekwador, Kolumbia, Surinam i Gujana.**
 - korzystają ze strefy wolnego handlu, ale nie biorą udziału w unii celnej.

Unia Afrykańska (UA)

- **Unia Afrykańska (UA)** jest organizacją o charakterze polityczno-gospodarczo-militarnym;
- Unia Afrykańska zastąpiła działającą w latach 1963-2001 Organizację Jedności Afrykańskiej, która nie do końca spełniała swoje zadania.
- Z pomysłem utworzenia Unii wystąpił przywódca Libii Muamar Kaddafi.
- Zaproponował on utworzenie struktury międzynarodowej na wzór Unii Europejskiej.
- W ten sposób w 2002 r. na szczycie przywódców państw afrykańskich w Durbanie powołano do życia Unię Afrykańską.
- Siedzibą organizacji pozostała Addis Abeba.
- Do UA należą wszystkie państwa afrykańskie.

Wspólnota Niepodległych Państw (WNP)

- **WNP (Wspólnota Niepodległych Państw)** – organizacja powstała w 1991 r. o charakterze polityczno-gospodarczym;
- Utworzyli ją po rozpadzie ZSRR przywódcy: Rosji (Borys Jelcyn), Ukrainy (Leonid Krawczuk) i Białorusi (Stanisław Szuszkiewicz).
- Wkrótce przystąpiła większość b. republik ZSRR, z wyjątkiem państw bałtyckich.
- W 2008 r. z WNP wystąpiła Gruzja, zaś od 2018 roku także i Ukraina.
- Siedziba organizacji mieści się w Mińsku.

Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN)

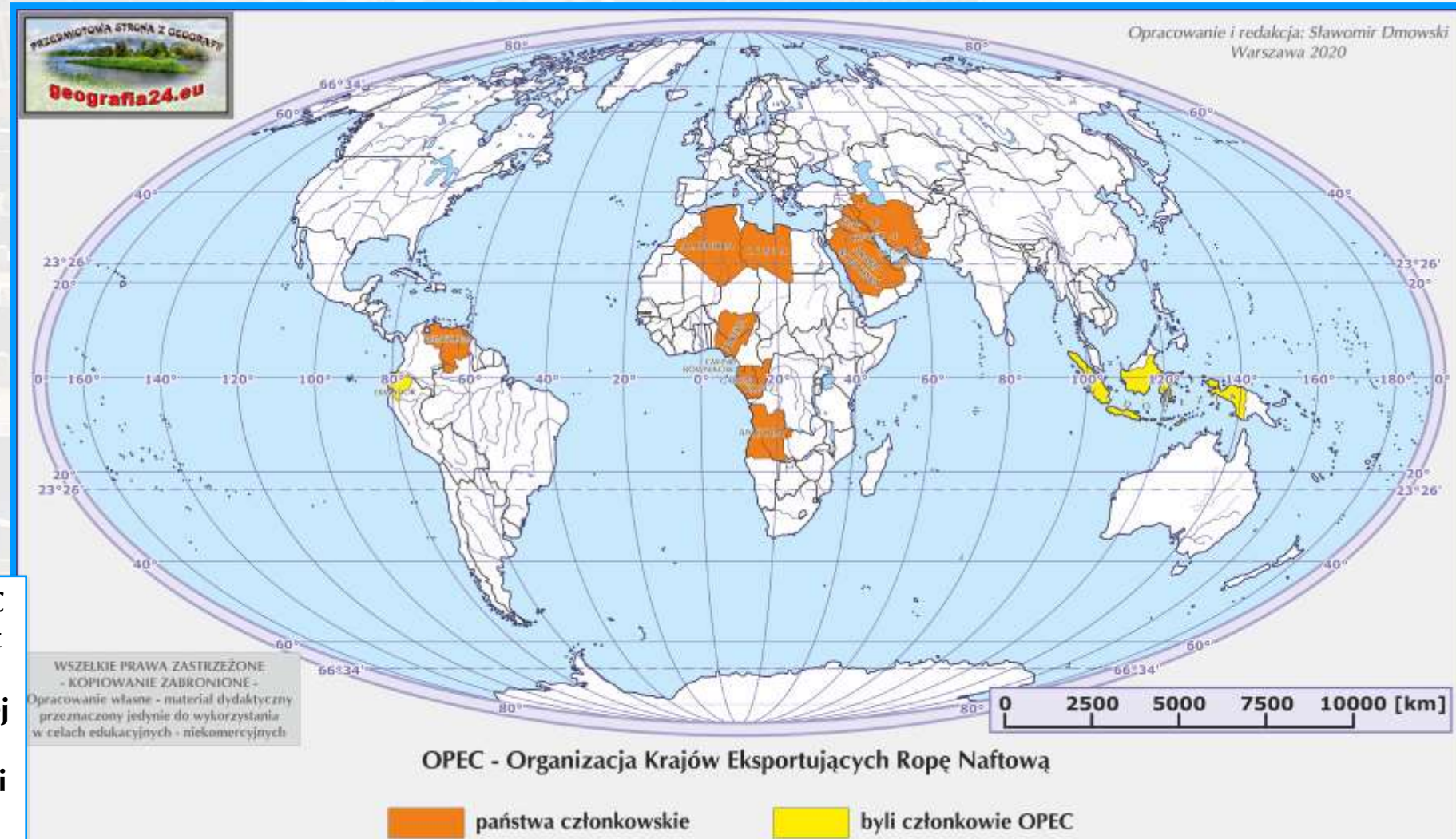
- Przyczyną powołania **ASEAN** (**Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej**) były napięcia między państwami regionu, mogące w każdej chwili przerodzić się w konflikt, a także rosnąca rola Japonii.
- Państwa uznały, że najlepszym sposobem rozwiązania tych konfliktów będzie powołanie organizacji o **charakterze polityczno-gospodarczym**.
- W bliższej współpracy widziano także nadzieję na przyspieszenie rozwoju gospodarczego i osłabienie zależności gospodarczej od państw zachodnich.
- W 1967 r. Singapur, Tajlandia, Filipiny, Indonezja i Maleszja powołały ASEAN.
 - W latach 80. i 90. XX w. do organizacji przystąpiły, m.in.: Wietnam i Kambodża.
 - Jej struktura oraz mechanizmy funkcjonowania były wzorowane na EWG.
- Siedzibą organizacji została Dżakarta.
- Organizacja rozwija także współpracę gospodarczą z innymi państwami.
 - Przykładem może być **ASEAN+3** – forum współpracy państw ASEAN z Japonią, Koreą Południową i Chinami.

Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC)

- **OPEC** – jest organizacją (kartelem – zmwą państw) powstałą w 1960 r. w Bagdadzie o **charakterze gospodarczym**.
- Do OPEC obecnie należy 13 państw (siedziba OPEC mieści się w Wiedniu):
 - **Algieria, Angola, Arabia Saudyjska, Irak, Iran, Kuwejt, Katar, Libia, Nigeria, Wenezuela, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Gabon, Gwinea Równikowa** (od 2017 roku) i **Kongo** (od 2018 roku).
- Byli członkowie to:
 - Indonezja (była w OPEC w latach 1962-2008 i ponownie w 2016 r.),
 - Ekwador (1973-1992 i 2007-2020),
 - Katar (1961-2019).

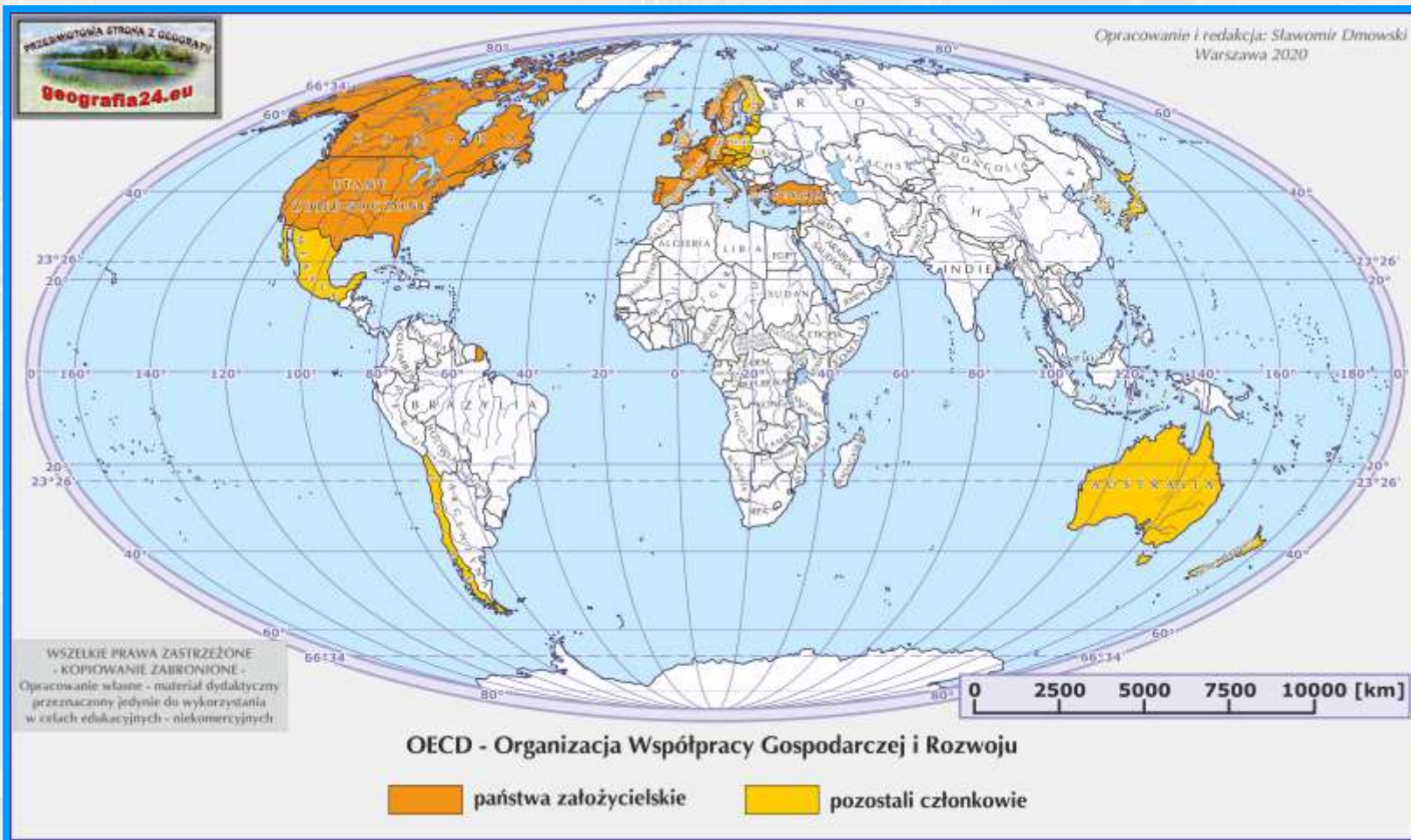
Mapa krajów należących do OPEC
Ukrytym celem tej organizacji jest wpływ na światowe rynki – manipulowanie ceną ropy naftowej (poprzez kontrolę ilości światowego wydobycia i deklaracji rezerw tego surowca).

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

- **Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)** – organizacja z siedzibą w Paryżu, powstała w 1960 r., o charakterze polityczno-gospodarczym.
 - W ramach systemu OECD funkcjonuje **Międzynarodowa Agencja Energetyczna (IEA)**.
 - W skład organizacji wchodzi 38. wysoko rozwiniętych i demokratycznych państw świata, w tym Polska (w 2016 r. przystąpiła do niej Łotwa, w 2018 r. – Litwa, w 2020 – Kolumbia, zaś w 2021 – Kostaryka).

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

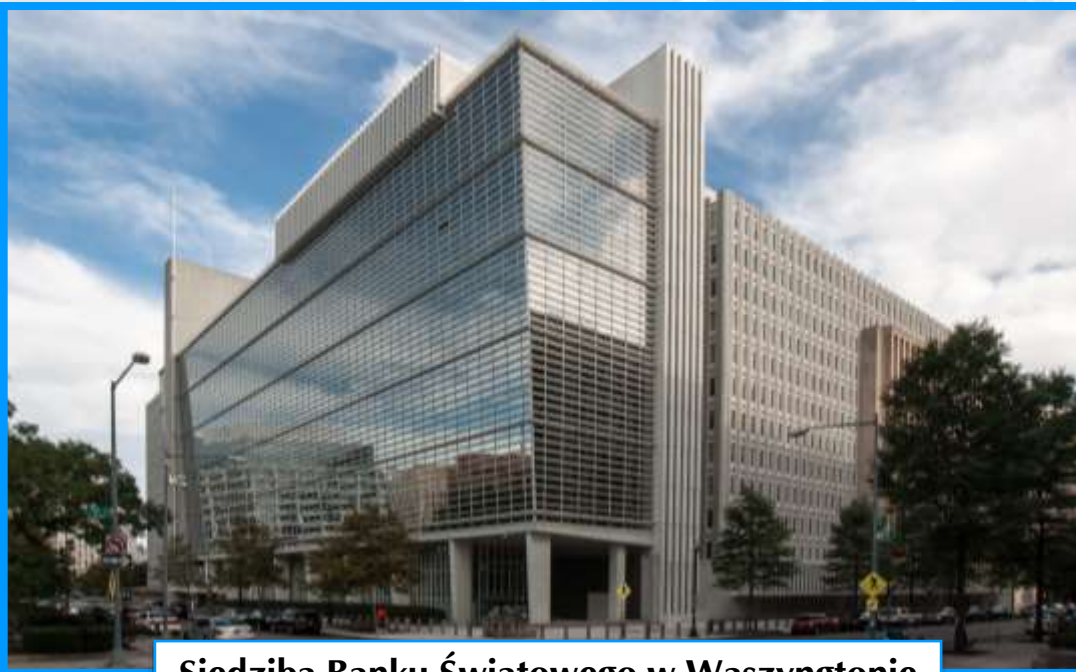
- Głównym celem OECD jest wspieranie państw członkowskich w osiągnięciu jak najwyższego poziomu wzrostu gospodarczego i poziomu życia obywateli.
- Organizacja opracowuje i wprowadza w życie wspólne zasady (wytyczne) i normy działania (standardy) w poszczególnych dziedzinach gospodarki.
- Zajmuje się też pomocą dla najbiedniejszych państw.

Siedziba organizacji w Paryżu

Bank Światowy (World Bank)

- **Bank Światowy** – organizacja powstała w 1944 r. o **charakterze gospodarczym**.
- Obecnie (w 2017 r.) zrzesza on 189 krajów, w tym Polskę i zdecydowaną większość państw świata.
- Bank Światowy nie jest bankiem w ścisłym tego słowa znaczeniu:
 - zapewnia długoterminowe pożyczki o korzystnym oprocentowaniu dla najbardziej potrzebujących krajów,
 - finansuje programy walki z ubóstwem i rozwój w zakresie: ochrony zdrowia, edukacji, ochrony środowiska i infrastruktury;
 - w zamian za to wymaga jednak pewnych działań politycznych, tj.: walka z korupcją, rozwój demokracji.
- Fundusze na udzielanie kredytów państwom słabiej rozwiniętym pochodzą ze składek państw członkowskich, spłaty przez państwa wcześniejszych długów oraz dzięki emisji obligacji na światowych rynkach kapitałowych.

Siedziba Banku Światowego w Waszyngtonie

KONIEC

Materiały pomocnicze do nauki
Opracowane w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)

Opracowanie i redakcja: *Sławomir Dmowski*
Kontakt: *kontakt@geografia24.eu*

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE
- KOPIOWANIE ZABRONIONE -